

ÎMBUNĂTĂȚIREA NIVELULUI CONCURENȚIAL AL COMPANIILOR DE TRANSPORT RUTIER DIN REPUBLICA MOLDOVA

Masterand: CERESCU Constantin

Conducător:

conf.univ., dr. în tehnică

AMBROSI Grigore

Chișinău – 2026

REZUMAT

Teza de master abordează problematica complexă a îmbunătățirii nivelului concurențial al companiilor de transport rutier din Republica Moldova, considerând perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană către anul 2030.

Lucrarea este structurată în partea introductivă, trei compartimente de bază și concluziile finale.

Primul compartiment al tezei prezintă stadiul actual de dezvoltare a transporturilor rutiere din Republica Moldova, fiind analizată caracteristica generală, rezultatele activității pentru ultimii 15 ani și problemele caracteristice ale acestui sector de bază al economiei naționale. De asemenea au fost analizate cele mai importante aspecte ale transporturilor rutiere sustenabile și durabile, în final fiind trase un șir de concluzii intermediare vizând industria transporturilor auto.

Compartimentul al doilea al lucrării prezintă analize relevante și detaliate ale rolului concurenței în sistemul economiei de piață, benchmarkingului ca instrument veritabil de îmbunătățire a nivelului concurențial, a percepției și a modelelor de calitate a serviciilor și a aspectelor de bază ale calității transporturilor rutiere de mărfuri.

Totodată, în lucrare este prezentat cu exemplificare cadrul metodologic de evaluare a nivelului concurențial al companiei de transport rutier, elaborat de autor, precum și propunerile de îmbunătățire a nivelului concurențial al firmelor de transport auto prin implementarea celor mai inovative și moderne sisteme de managementul flotei și a sistemului de control al consumului de motorină, bazat pe utilizarea sondelor litrometrice, conectate la sistemul FMS al întreprinderii.

Măsurile recomandate în teza de master se bazează pe experiența celor mai de succes companii în îmbunătățirea nivelului concurențial și a competitivității întreprinderilor.

În partea finală a tezei de master este evaluată eficiența economică a sistemului de control a consumului de motorină, termenul de recuperare a investițiilor globale de capital constituind 0,33 ani, ceea ce confirmă justetea propunerilor elaborate în lucrare.

Managementul companiilor de transport rutier din Republica Moldova trebuie să-și concentreze atenția pe sistemul de măsuri de îmbunătățire permanentă și sistemică a nivelului concurențial pentru a face față provocărilor permanente din piața europeană de servicii de transport.

Teza de master include:

3 capitole,

76 de pagini,

12 de figuri,

21 de surse bibliografice.

S U M M A R Y

The master's thesis addresses the complex issue of improving the competitive level of road transport companies in the Republic of Moldova, considering the perspective of our country's accession to the European Union by 2030.

The work is structured in the introductory part, three main sections and the final conclusions.

The first section of the thesis presents the current stage of development of road transport in the Republic of Moldova, analyzing the general characteristics, the results of the activity for the last 15 years and the characteristic problems of this basic sector of the national economy. The most important aspects of sustainable and durable road transport were also analyzed, and finally a number of intermediate conclusions were drawn regarding the road transport industry.

The second section of the work presents relevant and detailed analyses of the role of competition in the market economy system, benchmarking as a genuine tool for improving the competitive level, the perception and models of service quality and the basic aspects of the quality of road freight transport.

At the same time, the paper presents with examples the methodological framework for evaluating the competitive level of the road transport company, developed by the author, as well as proposals for improving the competitive level of road transport companies by implementing the most innovative and modern fleet management systems and the diesel consumption control system, based on the use of ultrasonic probes, connected to the enterprise's FMS system.

The measures recommended in the master's thesis are based on the experience of the most successful companies in improving the competitive level and competitiveness of enterprises.

In the final part of the master's thesis, the economic efficiency of the diesel consumption control system is evaluated, the recovery period of the global capital investments being 0.33 years, which confirms the correctness of the proposals developed in the paper.

The management of road transport companies in the Republic of Moldova must focus on the system of measures for the permanent and systemic improvement of the competitive level in order to face the permanent challenges in the European transport services market.

The master's thesis includes:

3 chapters,

76 pages,

12 figures,

21 bibliographical sources.

CUVINTE CHEIE: transport rutier, sustenabilitate, durabilitate, concurență, benchmarking, percepție, model, calitate, metodologie, consum, control, sondă litrometrică, investiții, economie, indicator.

CUPRINS

INTRODUCERE	9
1. STADIUL ACTUAL DE DEZVOLTARE A TRANSPORTURILOR RUTIERE	11
1.1. Caracteristica generală a transporturilor rutiere	11
1.2. Analiza rezultatelor activității transporturilor rutiere	14
1.3. Probleme caracteristice transporturilor rutiere din Republica Moldova	21
1.4. Transporturi rutiere sustenabile și durabile.	24
1.5. Concluzii intermediare	26
2. CREȘTEREA NIVELULUI CONCURENȚIAL AL COMPANIILOR	28
DE TRANSPORT RUTIER DIN REPUBLICA MOLDOVA	
2.1. Rolul concurenței în sistemul economiei de piață	28
2.2. Benchmarkingul ca instrument de creștere a nivelului concurențial	33
2.3. Analiza percepției și a modelelor de calitate în domeniul serviciilor	38
2.4. Aspecte esențiale ale calității transporturilor rutiere de mărfuri	43
2.5. Cadrul metodologic de evaluare a nivelului concurențial	50
2.6. Îmbunătățirea nivelului concurențial prin implementarea sistemelor FMS ...	54
2.7. Controlul consumului de motorină cu sonde litrometrice	60
3. EFICIENȚA ECONOMICĂ A SISTEMULUI DE CONTROL AL	
CONSUMULUI DE MOTORINĂ	67
3.1. Evaluarea necesarului financiar pentru achiziția echipamentului	69
3.2. Evaluarea cheltuielilor de instalare și calibrare a echipamentului.	69
3.3. Evaluarea bugetului pentru instruirea personalului companiei	70
3.4. Estimarea necesarului global de investiții de capital	71
3.5. Calculul economiei anuale totale și al indicatorilor economici finali	71
CONCLUZII FINALE	73
BIBLIOGRAFIE	74
ANEXE	76

INTRODUCERE

Transporturile reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai funcționării economiei naționale. Ele asigură mobilitatea oamenilor, circulația mărfurilor și conectarea regiunilor, contribuind decisiv la dezvoltarea economică, socială și tehnologică a societății umane.

Sistemele moderne de transport joacă un rol esențial în dezvoltarea economiei și în progresul societății, deoarece facilitează circulația eficientă a persoanelor, bunurilor, informațiilor și resurselor. Acestea nu sunt doar infrastructuri fizice, ci veritabile motoare ale creșterii economice, inovării și conectivității globale.

Sistemele moderne de transport țintesc reducerea costurilor de deplasare, micșorarea timpului de livrare și creșterea eficienței fluxurilor logistice, accelerând comerțul intern și internațional și atrăgând investiții în zone bine conectate.

Transporturile moderne sunt strâns legate de inovație: vehicule electrice și hibride; trenuri de mare viteză; sisteme autonome; monitorizarea în timp real; logistică bazată pe date; transport inteligent pentru siguranță și fluidizare. Aceste tehnologii fac transporturile mai sigure, mai predictibile și mai sustenabile.

Sistemele moderne de transport, dotate cu senzori, asistență automată la condus și infrastructuri inteligente, reduc numărul accidentelor și sporesc siguranța călătorilor și a mărfurilor.

Transporturile robuste contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității vieții și cresc reziliența societății în perioadele de criză.

Cauzele concurenței în transporturi sunt legate de modul în care funcționează piața serviciilor de transport, de cererea utilizatorilor și de structura ofertei. Concurența apare natural atunci când mai multe firme urmăresc să satisfacă aceeași nevoie de mobilitate și logistică.

Concurența în transporturi este un fenomen complex, multidimensional, iar evaluarea ei necesită analizarea simultană a mai multor categorii de indicatori.

Cauzele concurenței între genurile de transport apar din faptul că mai multe moduri de transport (rutier, feroviar, aerian, naval, multimodal) pot satisface aceleași nevoi de deplasare a mărfurilor sau pasagerilor, însă în moduri diferite.

Concurența în transporturi are mai multe efecte pozitive, care contribuie atât la dezvoltarea sectorului, cât și la beneficiul direct al utilizatorilor de servicii. Companiile concurente sunt motivate să ofere servicii la prețuri mai accesibile pentru a atrage clienți. Concurența determină firmele să ofere servicii mai rapide, mai sigure și mai confortabile.

Comaniile investesc în tehnologie modernă pentru a-și eficientiza activitatea. Pentru a rămâne competitive, firmele optimizează rutele, timpii de livrare și managementul flotei. Concurența stimulează apariția de servicii noi, cum ar fi transportul ecologic, livrările rapide, transportul premium sau servicii integrate în logistică.

Concurența face firmele mai atente la satisfacția clienților și la reputația lor pe piață.

Aspectele negative ale concurenței în transporturi se referă la diminuarea calității serviciilor în încercarea de a reduce costurile pentru a atrage clienții, la riscul încălcării normelor de întreținere a vehiculelor, condusul agresiv și ignorarea standardelor de securitate, la afectarea stabilității financiare pe termen lung a pieței și la diminuarea ofertei de transport.

Pentru a menține prețurile competitive și termenele stricte, angajații pot fi supuși unor condiții de muncă stresante, cu riscuri mai mari de epuizare sau accidente. Concurența poate determina folosirea unor mijloace de transport mai puțin ecologice sau supraîncărcarea vehiculelor.

Nivelul concurențial al companiilor de transport poate fi apreciat cu indicatori economici și financiari, operaționali, de calitate a serviciilor, de competitivitate strategică și de sustenabilitate.

Menținerea nivelului concurențial al firmelor de transport presupune adoptarea unor strategii și măsuri care să asigure competitivitate pe piață, eficiență operațională și satisfacția clienților.

Prezenta teză de master este consacrată unei problematici de mare actualitate - analizei căilor de îmbunătățire a nivelului concurențial al companiilor de transport rutier din Republica Moldova, considerând perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană către anul 2030.

BIBLIOGRAFIE:

- [1]. Raicu S., Sisteme de transport. București, Editura AGIR, 2007, 484 p.
- [2]. Ambrosi G., Comparative Assesment of Competence Level of Transport System Experts, [https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28\(4\).10](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(4).10), CZU 378.03:004:656, Journal of Engineering Science, Vol. XXVIII, no.4 (2021), pp.114-120.
- [3]. Ambrosi G., Ceban D., Bazele teoriei stocurilor, Material didactic, UTM, 2012, 36 p.
- [4]. Ambrosi G., Hîncu N., Șestenco-Diacek N., Transporturi internaționale. Îndicații metodice pentru elaborarea proiectului de an , Chișinău, Tehnica-UTM, 2016, 69 p.
- [5]. Ambrosi G., Sistemul de indicatori de eficiență a exploatării mijloacelor de transport rutier. Îndrumar metodic, Chișinău, UTM, 2022, 21 p
- [6]. Gheorghe Caraiani. Tratat de transporturi. Volumul I, II. București: Lumina Lex, 2001.
- [7]. Ghionea, F. – Fiabilitatea și aspecte conexe în transporturi, Ed. Matrixrom, București, 2014,
- [8]. Boroiu, A. – Modelarea fiabilitatii autovehiculelor, Ed. Univ. din Pitești, 2013,
- [9]. Cordoș, N., Filip, N. – Fiabilitatea autovehiculelor, Ed. Todesco, Cluj, 2000,
- [10]. Baron, G., ș.a., Calitate și Fiabilitate, Ed. Tehnică, București, 1989,
- [11]. Andreescu, C., s.a., – Aplicații numerice la studiul fiabilitatii automobilelor, Bucuresti, 1996,
- [12]. Ambrosi G., Ambrosi Gh., Planificarea transporturilor de distribuție prin metoda euristica, în Lucrările Conferinței naționale științifico-practice cu participare internațională „Transport: Economie și Management”, UTM, 2015,p.23-32 (<http://repository.utm.md/handle/5014/7405>)
- [13]. Potorac., A., – Fiabilitate, Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, 2015,
- [14]. Ambrosi Gr., Vîrcolici M., Analiza ABC XYZ. Îndrumar metodic, Chișinău, UTM, 2022, 22 p
- [15]. Alcaz T., ș.a., Tehnologia organizării transportului de mărfuri : Ciclul de prelegeri. Partea 2. Chișinău, U.T.M., 2007, 132 p.
- [16]. Caraiani Gh., Transporturi și expediții rutiere. București, Editura universitară, 2012. 474 p.
- [17]. Ambrosi G., Comparative analysis of the non-uniformity of the freight and passengers flows within the transport system of the Republic of Moldova, The 31-st SIAR International Congress Automotive and Transport Engineering AITS 2021, October 28-30, 2021, Chișinău, ”Tehnica-UTM” Publishing, 2022, p.87-92. ISBN 978-9975-45-782-8.
- [18]. Biblia transporturilor rutiere / Uniunea Națională a Transportatorilor Rutieri din România. București, 2008, 1106 p.

- [19]. Indrumar privind transportul rutier de mărfuri periculoase ADR. Fundația Academia de Transport Intern și Internațional. București, 2007, 143 p.
- [20]. Ambrosi G., Ambrosi Gh., Aplicarea metodelor euristice pentru optimizarea sistemelor logistice, în Lucrările Conferinței a II-a „Strategii de Management, Inginerie și Tehnologii în Transporturi”, Chișinău, UTM, 2006, p.203-205
- [21]. Ambrosi G., Specialized audit - a method of improving transport and logistics systems, The 31-st SIAR International Congress Automotive and Transport Engineering AITS 2021, October 28-30, 2021, Chișinău, ”Tehnica-UTM” Publishing, 2022, p.80-86. ISBN 978-9975-45-782-8.